

Referat fra borgermøde den 30. oktober 2023

Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse

WatsonC: Ekstern rådgivningsfirma der har udarbejdet planerne.

Søren Kristensen: Formand for Teknik- og miljøudvalget.

Ole Tyrsted Jørgensen: Afdelingsleder for Miljø og Grøn Omstilling.

Borger

Der blev spurgt ind til mulighed for sulfat som indikator, for at kunne spore nitrat langt tidligere.

Svar WatsonC: Stigende sulfat kan også være grundet andre faktorer fx dræning eller grundvandssænkning, og er derfor en usikker parameter.

Bjarne Nebel - Midtfyns Vandforsyning

Bjarne orienterer, at vandværkerne har gjort indsigelser dengang de fik indsatsplanen til læsning om aftaler med lodsejere, da vandværkerne ikke har beslutningskompetencer. De ønsker støtte fra kommunen.

Derudover nævnes ubenyttede boringer som er en motorvej for pesticider og næringsstoffer ned til grundvandet, og der nævnes markboringer hvor der ikke er nogen regler for beskyttelse. Der skal gøres en indsats for at få nogle retningslinjer for dem.

Svar Søren Kristensen: I forhold til markboringer, vil det indgå i det videre arbejde. I forhold til boringsnære beskyttelsesområde BNBO og aftaler det er mere problematisk. Det var oprindeligt mening, at det skulle være mellem den private vandforsyning og private lodsejere. Kommunen afventer nye retningslinjer fra Miljøstyrelsen, da vi har brug for nærmere retningslinjer og mere konkret om erstatninger. Kommunen vil være facilitator og samarbejde med vandværkerne og lodsejerne.

Birgit Bjerring medlem af Danmarks Naturfredningsforening – Faaborg-Midtfyn Kommune

1. Hvad bliver der gjort med høringsvar?

Svar: Søren Kristensen: Det er en høringsproces, og det er nu folk har mulighed for at komme med høringsvar. Det er forskelligt for meget der ændres, men alle høringer bliver læst og der udarbejdes en hvidbog.

Der har været 3 koordinationsforum hvor Danmarks Naturfredningsforening også deltog sammen med bl.a. landbrugsorganisationer, som netop var til for at finde et niveau for indsatsplanen.

2. Boringsnære beskyttelsesområde (BNBO): Hvilken radius fra en boring regner I med?

Svar WatsonC: Det er afhængigt af geologien og hvor stor indvindingsmængden er. Det er miljøministeriet der fastlægger det.

3. Der bliver kommenteret på udtrykket fortidens synder, og at dagens problemer skal forebygges nu.

Svar WatsonC: Desphenylchloridazon er resultat af fortiden synder. Der foreligger ikke nogen dokumentation for at nutidens pesticider vil skabe problemer, men der foreligger heller ikke dokumentation for de ikke vil skabe problemer. Helt grundlæggende hvis man vil undgå miljøfremmede stoffer i sit drikkevand, så skal man ikke bruge miljøfremmede stoffer. En del af det man får ud i miljøet, havner altid ned i drikkevandet. Det kan godt være man ikke kan måle det, men det kan være PFAS, medicin stoffer, personpleje produkter sågar også kunstigt sødemiddel og m.m. Det svært at sætte krav, når man ikke kan påvise dokumentation for hvad effekten vil blive ved at undgå disse stoffer.

Kirsten Lundgaard – Kommunalbestyrelsen og medlem af Danmarks Naturfredningsforening

1. Der bliver kommenteret på de 66 hektar jord, hvor der skal være forbud.

Svar WatsonC: Der bliver nedlagt forud mod brug af pesticider på de 66 hektar. Grunden til den lægger lidt løst nu, er fordi vi ikke har nogen klar politisk udmelding på hvordan det bliver håndteret. Det er ikke kun i Faaborg-Midtfyn Kommune, det har været svært med de frivillige aftaler. Det burde man have forudset på hånd. BNBO kommer til at stå fast, om det så i sidste ende er kommunen der skal udstede påbud med baggrund i miljøbeskyttelsesloven.

2. Der skal være et dokumenteret behov for hvad det koster. Vi vil gerne have nok vand og rent vand, men hvad vil vi betale for det.

Svar WatsonC: Denne plan er vores bedste faglige vurdering for at sikre rent grundvand med overvågninger, og de handlinger der skal til. Men så længe man anvender miljøfremmede stoffer er der en risiko, og den risiko vurderes til at man ikke kan sikre rent grundvand. Hvis man skal være meget sikker, så skal man droppe miljøfremmede stoffer i hele indvindingsoplandet, og det koster mange penge. Det skal være proportionelt i forhold til den effekt som vi tror kommer ud af det. Her er den bedste faglige vurdering, at det kommer der ikke noget ud af det.

Borger

Frivillige aftaler har ikke fungeret, så hvad med tvunget til rådgivning om hvordan man skal drive landbruget?

Bent Lollesgaard – Formand for Vandrådet og Brobyværk Andelsvandværk

De 66 hektarer er cirkelarealer, og de skal laves firkantet for at landbruget kan have en fornuftig drift, og dækning af deres tab.

Alle andre borer fx markboringer, enkeltindividerne, er så dybe at de trækker vand fra samme magasin som vandværkerne. De har ingen BNBO, så der kan ske en forurening der som ryger direkte ned til det vand som vandværkerne tager fra.

Svar WatsonC: Der kan sagtens være borer uden for BNBO, som kan være en risiko for vandværkets borer. Den eneste trøst er, at der er en årstransportstid.

Borger

Efterspørger kort over de vandboringer der er berørt af BNBO

Svar Ole Tyrsted Jørgensen: Der bliver ikke enkeltsagsbehandlet på dette borgermøde men mere generelt. Der er i Indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse og Vandforsyningsplanen en beskrivelse af de enkelte områder, og kort over dens boringer.

Borger

Kigges der på boringernes tilstande, og om de er utætte? Både for markboringer og vandværksboringer.

Svar WatsonC: Utætte boringer kan altid udgøre et problem, men gætter på de fleste er i orden for ellers ville man kunne se det på vandkvaliteten på fx pesticider.

Borger

På Ærø er halvdelen af drikkevandsboringer ramt af desphenylchloridazon. De har overvejet om landbruget skal producere pil, som så kan bruges til at lave fjernvarme. Kan man bruge Ærø som forsøgskanin til at undersøge økonomien osv.?

Svar Søren Kristensen: Det er ikke nogen tanker vi har gjort os, men nogle gange skal man tænke kreativt. Det må vi tage til os. Det ikke noget vi bare gøre med at plante pil, det må blive en del af indsatsen. Vi kan undersøge hvad det vil betyde for grundvandet.

Svar WatsonC: Pil bruger meget vand i forhold til andre afgrøder, så grundvandsstanden bliver ikke så stor. Pil er god til at trække tungmetaller ud.

Borger

Der er forbud mod etablering af nedsivningsanlæg, gælder det også for regnvand eller er det kun spildevand?

Svar WatsonC; Det gælder både regnvand og spildevand.

Pernille Nr Lyndelse vandværk

1. Der står i dag, at hvis vandværkerne ikke kan komme i hus med de frivillige aftaler så skal kommunen vurdere, om der skal ske nogen indsatser. Det mener vi ikke er nødvendigt, da man allerede har vurderet de 66 hektar. Skal man så ikke direkte gå til påbud?

Svar WatsonC: Vi mangler en udmelding fra staten, for at kunne vide det næste skridt i processen.

2. Øvrige beskyttelsesindsats: Slam på indvindingsopland. Kunne man ikke have overvejet at kigge på et større afgrænset område, der hvor grundvandet dannes på fx 25, 50 års oplande. Kan man lave nogle BNBO-tiltag for 1 årligt periode.

Svar Søren Kristensen: Jeg skal lade det være usagt om der er kommet noget de seneste dage på BNBO fra miljøstyrelsen. Ellers afventer vi fra kommunens side hvad der kommer af evt. nye retningslinjer i forhold til erstatning. Så vil vi som kommune være facilitator på den del.

Borger

Er det ikke kun ved ny dræning man får sulfat?

Svar WatsonC: Det er rigtigt, når man sænker vandspejlet, så kommer man ned til nogle sulfidminerale, så bliver der frigivet en masse sulfat. Der går ikke ret lang tid fra det terrænære grundvandspejl sænkes indtil det vand der er ramt af sulfat, dukker op i indvindingsboringen. Det passer derfor ikke i forhold til den vandkemiske udvikling i en indvindingsboring.

Borger

Jeg bor indenfor 300 meter zonen til en vandværksboring og jeg har fået brev. Gælder de 66 hektar alle boringer i kommunen?

Svar Ole Tyrsted Jørgensen: Vi har sendt breve ud til alle inden for 300 meter fra en vandværksboring. Det har vi gjort for at gøre opmærksom på, at vi har Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse og Vandforsyningsplan i høring. Inden for 300 meter kan der ske indsatser, men det er ikke det samme som BNBO.

Torben Henriksen - Ferritslev Vandværk

De 66 hektar hænger ikke sammen, når vandværkerne har mere end 1 boring, og der er 24 vandværker i kommunen.

Svar WatsonC: Der er nogle boringer der ikke har noget beskyttelsesbehov, og så er der en del BNBO-arealer indenfor byzone. De 66 hektarer er så BNBO hvor der er landbrug.

Borger

Skal vi se bort fra det brev vi har fået fra vandværkerne om forhandling af de frivillige aftaler og erstatning. Og har vi mistet vores erstatningspligt?

Svar Ole Tyrsted Jørgensen: Der er nogle vandværker der er i dialog med nogle lodsejere, og dem som ikke er blevet kontaktet, kan vi ikke sige om det fordi der ikke er BNBO. Som kommune afventer vi nye retningslinjer/værktøjer, inden vi begynder at være bindeled mellem lodsejer og vandværker. I har ikke mistet jeres erstatningspligt.

Kommentar

Er blevet kontaktet af konsulenter der har kontaktet lodsejerne. Har efterspurgt om græsarealer kan få pesticider, men har aldrig fået et svar derefter. Tilbudt erstatningskrav på 8000 kr.

Svar Ole Tyrsted Jørgensen: Som kommune har vi ikke sendt nogle konsulenter ud.

Svar Bent Lollesgaard: Det er Geopartner, som vandværkerne har brugt som konsulent.

Svar Bjarne Nebel: Geopartner er en samarbejdspartner vi har fået anbefalet af danske vandværker i forhold til indgåelse af frivillige aftaler. De har været ude og besøge mange lodsejere. Lige før jul smed de håndklædet i ringen, da de ikke kunne følge med i den lovgivning der var. Det er et standard beløb de har nævnt.

Bjarne Nebel – Midtfyns Vandforsyning

Begeistret over den entusiasme der er, og glædeligt i bekymrer jer for vores drikkevand. BNBO er en kompliceret sag, og der ligger rigtig meget økonomi i det. Det svært at komme med et svar, da det er svært det vi får fra staten. Kommunen afventer nogle retningslinjer fra staten, så kan man fastlægge de erstatninger. Det skal gøres ekspropriationsklar men det kan man ikke bare gøre, da der ikke er nogen lov på området. Vi må ikke skrive under på noget uden kommunen er indover det. Store vandforsyninger hører under vandsektorloven, som gør man har nogle rammer vi skal arbejde efter. Vi må kun opkræve et bestemt beløb. Ellers kan vi søge tillæg, og vi kan ikke søge tillæg på noget der ikke er lovgivning for. Det samme som de små vandværker, som skal have godkendt det de opkræver hos forbrugerne. Det er en kompliceret sag, og ved fortsat entusiasme kan vi klæde kommunen godt på til videre arbejde.

Benny - Nr Lyndelse vandværk

Er det ikke for tidligt med planen, når vi ikke har retningslinjer i orden?

Svar Ole Tyrsted Jørgensen: Der skal ske en indsats, og regeringen har lagt op til frivillige aftaler. Det viser sig at være svært, og derfor skal vi som kommune bruge nogle retningslinjer så vi kan sætte nogle rammer. Dog skal man lave frivillige aftaler, hvis det kan lade sig gøre.

Vandforsyningsplan

Bent Lollesgaard – Formand for vandrådet

Ønsker at kommunen er mere indover næste gang der skal laves en plan, da han ikke føler WatsonC har været så meget til stede fysisk.

Indsigelser vi er kommet med, er ikke taget med fx målerbrønde.

Der er mange ting der er nævnt her, som er udført men ikke er blevet opdateret.

Svar Søren Kristensen: Vi tager jeres oplevelser til eftertænkning, og tager det med i en anden proces. Det med målerbrønde det er taget med til vandværksmøde, og vi ved hvad I mener og det vil vi kigge på igen.

Kirsten Lundgaard – Kommunalbestyrelsen og medlem af Danmarks Naturfredningsforening

Det er svært at spå fremtiden, men hvad sker der omkring vores forsyning når der sker voldsom regn? Kan man finde ud af at genbruge vand på en anden måde end nu. Er det med i prognoserne? Giver det forøget nedbørsmængde?

Svar WatsonC: Genbrug af vand er ikke taget med i prognosen. Øget nedbørsmængde giver mere grundvand på sigt.

Svar Bjarne Nebel: Mange af borerne henter vi vand nede i 30 meters dybde, og det er måske 50 års gammelt. De nye borer kommer ned i 100 meters dybde. Den regn vi får nu, går der mange år før det kommer ned. Det godt beskyttet af lerlag.

Borger

Hvorfor er det forbudt at bruge regnvand til, at skylle ud i wc'et med?

Svar Ole Tyrsted Jørgen: Man er bange for der sker et tilbageløb til drikkevandet.

Svar fra borger: Hovedårsagen er man betaler en afløbsafgift, som er baseret på vandmåleren, som måler man har brugt pr. kubikmeter. Hvis man ikke har de tal, så får rensningsanlægget ikke de penge de skal have.

Svar Bent Lollesgaard: Vandværket skal sætte krav om tilbageløbsventil. Man skal have nogle ekstra vandmålere, som skal oplyses til FFV spildevand.

Borger

Kommer retningslinjer for pesticider for parcelhusejere i de nye regler?

Svar WatsonC: Indtil videre gælder det kun erhvervsmæssig brug af pesticider.

Svar Ole Tyrsted Jørgensen: Det er svært at sige hvordan det bliver i de nye tiltag. Vi vil arbejde med oplysningskampagner, som vi også håber, vil gøre borgere opmærksom på borgernes brug af pesticider.

Torben – Ferritslev vandværk

Der skal være fuldstændig adskillelse af vandværksvand og vand fra egen boring. Det er ikke nok med en tilbageløbssikring, da den kan svigte. Det koster meget at rense en vandledning ved forurening.